

بررسی ویژگی‌های دموگرافیک بیماران مبتلا به سندرم روده تحریک پذیر شهرستان کرمانشاه

فاطمه امیری^۱ (کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه)

کیوان کاکابرابی (دانشیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه)

تورج احمدی جویباری (دانشیار، دکتری تخصصی بیماری‌های داخلی، گروه داخلی، دانشگاه علوم

پزشکی کرمانشاه)

کیکاوس عبدی (دکتری تخصصی، گروه روانشناسی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه)

چکیده

سندرم روده تحریک پذیر شایع‌ترین بیماری گوارشی است که بدلیل نداشتن مبنای زیست‌شناختی مشخص، بیشتر نقش علل روانشناختی در ایجاد آن مورد بررسی قرار گرفته و پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های دموگرافیک بیماران مبتلا به سندرم روده تحریک پذیر شهرستان کرمانشاه اجرا گردید. جامعه پژوهش شامل کلیه افراد مبتلا به سندرم روده تحریک پذیر ساکن شهرستان کرمانشاه و نمونه‌گیری به صورت بیماران مبتلا به سندرم روده تحریک پذیر در دسترس با شرط داشتن حداقل سواد خواندن و نوشتن بود. از ۴۰۰ نفر آزمودنی خواسته شد پرسشنامه‌های ویژگی‌های دموگرافیک را تکمیل کنند. برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS-16 استفاده شده است. نتایج نشان داد میانگین سن آزمودنی‌ها برابر با $35/80 \pm 11/03$ سال و ۶۳ درصد از بیماران مونث و ۳۷ درصد از بیماران مذکر هستند. میانگین طول مدت بیماری $53/11 \pm 46/50$ ماه و ۳۷ درصد از بیماران مجرد و ۶۳ درصد متأهل هستند. ۱۲/۳۰ درصد از بیماران به یکی از انواع مواد مخدر اعتیاد داشتند. ۴۱/۵۳ درصد از بیماران حداقل یک بیماری دیگر جز سندرم روده تحریک پذیر به طور مستمر دارند و ۳۶/۹۲ درصد از بیماران بیان کردند در حداقل یکی از اعضای خانواده‌شان این بیماری وجود دارد. ۲ درصد از بیماران دارای تحصیلات دکتری، ۹ درصد کارشناسی ارشد، ۲۲ درصد کارشناسی، ۲۰ درصد کاردانی، ۲۳ درصد دیپلم، ۱۴ درصد سیکل و ۱۱ درصد ابتدایی بودند. با نگاهی به نتایج می‌توان نتیجه گرفت این بیماری در گروهی خاص شیوع بیشتری دارد و با اتخاذ تدابیر لازم می‌توان از شیوع بیشتر آن جلوگیری کرد.

کلید واژه‌ها: سندرم روده تحریک پذیر، اختلالات گوارشی، کرمانشاه، ویژگی‌های دموگرافیک،

IB مقدمه

بسیاری از جوامع به سبب بهبود وضعیت بهداشت محیط، بهداشت فردی و سایر معیارهای بهداشتی مثل واکسیناسیون، شاهد ریشه کنی، حذف و کاهش چشمگیر در وقوع بیماری‌های واگیر بوده‌اند. ولی از طرفی به دلیل تغییرات در الگوی زندگی، الگوی تغذیه، الگوهای رفتاری، پیدایش عوامل خطر فیزیکی و شیمیایی، گسترش زیاد بیماری‌های غیر واگیر رخ داده است (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۰۸). بیماری‌های گوارشی یکی از مهم ترین و شایع ترین بیماری‌های مزمن غیرواگیر است. اختلالات گوارشی بار اقتصادی و فشار روانی زیادی را به جامعه و سیستم بهداشتی و درمانی تحمیل می‌کنند. از بین انواع اختلالات گوارشی، دردهای راجعه شکم و سندرم روده تحریک پذیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند چرا که بر اساس مطالعات مبتنی بر جامعه، شیوع زیادی داشته‌اند (درد های شکمی ۱۰ تا ۱۵ و سندرم روده تحریک پذیر ۱۳ تا ۲۶ درصد) (ملک زاده و همکاران، ۲۰۰۹). اختلالات گوارشی در کودکان و نوجوانان به میزان زیادی تا بزرگسالی ادامه می‌یابند و از علل مهم غیبت از مدرسه، مراجعات متعدد به پزشک و بستری در بیمارستان می‌باشند (ملک زاده و همکاران، ۲۰۰۹). از جمله این اختلالات مزمن می‌توان به سندرم روده تحریک پذیر اشاره کرد. این سندرم یک اختلال عملکردی روده است که با تغییر در اجابت مزاج و درد شکمی در غیاب ناهنجاری قابل شناسایی ساختاری مشخص می‌شود (لانگو و همکاران، ۲۰۱۲). سندرم روده تحریک پذیر جزو اختلالات تهدید کننده حیات نیست و نه نیاز به جراحی دارد و نه باعث کاهش بقای بیماران می‌شود. این ویژگی ممکن است منجر به دست کم گرفتن تاثیر بالقوه این سندرم به عنوان مشکل سلامت واقعی شود که می‌تواند تاثیر جدی بر فعالیت‌های روزانه و کیفیت زندگی بیمار بگذارد (مونیکس، ۲۰۱۱). علائم سندرم روده تحریک پذیر تمایل دارند در طول زمان تغییر کنند. شدت علائم هم تفاوت دارند و به طور واضح می‌تواند کیفیت زندگی این افراد را مختل کند و منجر به هزینه‌های مراقبتی بالا شود (لانگو و همکاران، ۲۰۱۲) این سندرم در همه جهان شایع است (فلدمن و همکاران، ۲۰۰۶) حدود ۲۰٪ از بزرگسالان در ایران به سندرم روده تحریک پذیر (IBS) مبتلا هستند و بیش از سه میلیون از مراجعات سالانه به متخصصین گوارش مربوط به علائم و نشانه‌های سندرم روده تحریک پذیر است (سندرم روده تحریک پذیر، ۲۰۱۳) شیوع این بیماری در افراد جوان بیشتر است. هر چند که با افزایش IBS مطالعات مبتنی بر جامعه نشان داده است که شیوع سن بیشتر می‌شود. به نظر می‌رسد که این بیماری در افراد مسن اغلب تشخیص داده نمی‌شود یا کمتر تشخیص داده می‌شود و به عنوان بیماری دیگری تقسیم بندی می‌شود در بیشتر مطالعات نسبت ابتلا زنان به مردان، ۲ به ۱ است شیوع